

տուհաններուն վերի մասը միայն տեսնել
կարելի էր : Բոլոր լիկուկերը : Զանգ : Բն

կախումն ունին, յորս կը յայտնէ թէ խնայարար ընկերակցութեան ոյժն և ազդեցութիւնն ամ ըստ ամէ պիտի աւելնան: Կարգադրուեցաւ նաև Պ. Սիմէյի նամակն, որով յայտարարուի կը մարմն խնայարար ընկերակցութեան, և հպարտութեամբ կը յիշէ թէ ինքն եւ 25 տարին խնայարարի պատեն վարած է և իւր օրապահակը լրացրած խնայարար չափած: Ընկերակցութեան անդամը և անդամուհիք այժմ 2,000 ևւերի են:

ՌՈՒՍԻԱՆ Ի ԿԵՂԻՐ. ԱՍԻԱ

Ռուսիա առ այժմ զենք չի գործածեր Ռուսիոյ կողմէ, և բաւական ժամանակի համար այդպիսի դիտում չունի: Գիտէ թէ ինչ քան անոնք զենքի կարելի է ձեռք բերել, ուստի չափապահ զենքի դիմել: Փեթերսբուրգէ կը ժամնցուի թէ ռուս կառավարութիւնը մտադրէ է Պուլաւայի իւր երկրաց հետ միացնել: Լիբերտարիստներ է իւր երկիրը Ռուսիոյ թողուլ, որով հետեւ ուղղակի ժառանգ չունի, և Պուլաւայի բարձր պաշտօնատարը ևս տեղադրէ ռուս հիւպատոս Պ. Լեւալի ջանքեր չափած են ռուսական դատարան, և ընդգիծութիւն չպիտի ընեն: Այս կերպիւ առանց արհեստագործեան Ռուսիա կը տիրանայ Կեղք: Ռուսիոյ վերջին անկախ Պետութեան — Վերապահութեամբ կուտանք այս լուր:

ԻՏԱԼԻԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՄ

Իտալեան Նախարարին վրայ աւելցած նոր զրահարկն որովս ի ծով իջնուի մեծ հանդիսի տեղի ունեցաւ, Սաբոնի, 14,000 տակաւագործ խաւարակն վիթի խաւարի քահանայներուն շորորդն է, 125 մէթր երկարութեամբ, 23 մէթր լայնութեամբ, 9 մէթր շուրջի վար, իւր մէքէնայք 20—21,000 միւր գործիքներ, և ինք 20—21 միւրի արագութեամբ: Կը զինուի 34 սանթիմէթր բացուի թեւեր, և 68 տակաւագործ ծանրութեամբ և թնդանով, 15 սանթիմէթր բացուի թեւեր 8 թնդանով, 12 սանթիմէթր բացուի թեւեր 16 թնդանով երկու և 8 խորանիկներով: Նաեւ 9 խորանիկներ ունի թորփոխներ արձակելու համար: 700 Նաւագ կը կրէ:

ՃԻՐԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿ

Փարիզեան քաղաքի մը կը հաշուէ թէ զինուորական նոր օրէնքին շնորհիւ նոյժ, ամսուս ծրարան պիտի ունենայ 1,510,212 հոգեւոյ գործուն բանակ մը և պահեստիք, որք զօրահանգիստն առաջին հրամանին վրայ ի ճանապարհ կրնան հանուի: Անոնցմէ զարկ կան տեղային պահեստը, 993,614 զարկ Ռուսիոյ, ծրարան ի ճանապարհ կրնայ հանել երկուք ու կ'ս միլիոն լաւ զինուոր և պարտաւոր մարտիկ: Վերջում, կան 1,266,292 մարտիկ ևս, իրեն վերջին պահեստ տեղային որով իւր չորս միլիոն զօրաց պաշտպանութեան պիտի կրնայ յենուլ ծրարան:

ԱԶԳԱՍԵՐԻ ԼՈՒՐԵՐ

Երեկ էլմիմանէն ի Պատրիարքարան ուղարկ հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրապետն եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն պիտի կատարէ Ս. Միւսեանի օրհնութեան առթիւ: Երբ հրապարակէր այն վարդապետներն, որք եպիսկոպոսական վիսյական ստացած են, նոյն օրը գտնուելի չէմիմանէն:

Տնտեսական Խորհուրդն երեկ իւր շարժական նիստը կազմեց ի Պատրիարքարան ընդ ատենապետութեամբ Մեծ. Միհրան էֆենտի Սեփեանի և զարգեցաւ թաղային հաշուական խնդիրներով:

Ազգ. Ժողովոյ Դիւանն եւս պահ մը ներկայ գտնուելով Տնտեսական Խորհուրդի նախին, ինչ ինչ խորհրդակցութիւնք կատարուեցան:

Ռուսական Խորհուրդն, որուն նիստը դադարէ հին ժամանակէ մը ի վեր, թէն երեկ չափազանց ըստացած էր, սակայն անդամաց բացակայութեան պատճառաւ նիստը տեղի չունեցաւ:

Գաւառներէ և այլ կողմերէ յԱզգ. Պատրիարքարան զրկուած նամակներն ու գրութիւնք գիւնատանն մէջ կը մնան, բացող չըստուելու պատճառաւ: Երեկ Պատրիարքարանի պաշտօնէտեւութիւնը խնդրեց Ազգ. Ժողովոյ Դիւանէն բանալ եկած նամակները գէթ անոնց պարունակութեանը տեղեկանալու համար, սակայն դիւանը պատահական թէ Ազգ. Ժողովն այդպիսի իրաւասութիւն մը չէ տուած իրեն:

Վանա. Պ. Կարապետ Եղեանց երեկ մեքենայ մայրաքաղաք ի թիֆլիզ, ուր բարեկամային Մանասերանցի զեւրեցմանի վրայ իր հուսկ յետին պարտականութիւնը կատարել յետոյ անտի իմիջութիւն պիտի ուղարկէ: Ս. Միւսեանի օրհնութեան հանդիսին ներկայ գտնուելու:

Կը յիշուի թէ Մարկոս էֆ. Նախարարն Միացեալ Ընդ. վարժարանաց փոխ-տեսուչութեան պաշտօնին մէջ գտնուած ատեն, առէ 4 տարի առաջ Միոյ մէջ ձերբակալուած եւ Երուսաղէմ գրկուած էր: Այժմ գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Երուսաղէմի Ամեն. Ս. Եպարծիութիւն Պատրիարք Հօր ի հայրաքանակն պալատ մատուցած խնդրանաց վրայ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր իւր ծննդեան 25 տարեգարծին առթիւ 1890 թվադարի 25 կայսերական Իրատեով ներում շնորհել Մարկոս էֆ. Նախարարին, որ երկու ամիս առաջ մայրաքաղաքը եկած եւ այսօր Տրապիզոն մեկնեցաւ, անտի իւր հայրենիքը Վան երթալու համար:

ՄԱԶԻ ԼԻԻՋԻՆԵԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՈՆԸ

Երեկի թղթարկում առնուած Թափ մէջ կը կարդայք:

Մառի տը Լիւզինեան իշխանուհին, ամուսին Գուրիտն տը Լիւզինեան իշխանին, յարկարծամահ մեռաւ անցած չորեքշաբթի օր ի Լուլիսի:

Յուդարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ Լուլիսի թեմական փոքրիկ եկեղեցւոյն մէջ և մարմինը փոխադրուեցաւ ի Բեռ-Լաշէ:

Լիւզինեան իշխանուհին, ծնեալ կոմսուհի տը Կոստանու Լը Կոբլի, բառաւորն երեք տարեկան էր. մեծացած էր ձեռնարկ իւր հօրեղորք և իւր նախնային ժեռաւ տը Նուսուս կոմսին, որ հիմադրին է Վեղինի Այգաս-Լուսեցիներու պալատնաւան, և տանուհինք տարեկան հասակին մէջ ամուսնացած էր Գուրիտն տը Լիւզինեան իշխանին հետ:

Լիւզինեան իշխանուհին տէրն էր սպարանքին ուր մեռաւ Վիքթոր Լիւի:

Ափիոն Գարահիսարի համար Հայ. պար. Տանի լեզուաց եւ Ալիարհագրութեան, չափաւորական ուսմանց հմուտ դասաւոր մը կը փնտրուի գոհացուցիչ ամակաւանա, զիմէ Պոլիս Սուլթան Համաթ Բեթիօ խան Թիւ 14, 15 գրասենեակները, 167 3—5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՏՈՆԱԲԱՐՇԻՈՒԹԻՒՆԻՔ ԱՍԻԱՆԻՔ ԵՒ ՊԱՏՏՈՆԱԲԱՐՇԻՈՒՆԻՔ

Կարնոյ կուսակալութեան մայրաքաղաքի գործակալատար անուանեցաւ Հիւսէյին էֆենտի, նախորդ գործակալատար կուսակալութեան Հիւսէյին:

Իւլայի երկրորդ ատիճանն տրուեցաւ կայս. պալատան թարգմանիչներէ Սըրբի պէյի:

Սանիթի երկրորդ ատիճանն Պոլսոյ ոստիկանաց ժողովին նախագահ Հիւսէյին էֆենտի, Պէյլիքիլիս ոստիկաններէն Մէհմէտ էֆենտի և Արտաքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց գիւսին քարտուղարներէն Հազգը պէյի:

Սուլթանի ատիճանն նոյն նախարարութեան թղթակցութեանց գիւսին քարտուղարներէն նախ մպէյի:

Երրորդ կարգի Մէհմետի պատուանան տրուեցաւ Պ. Սիլիզընտ Պարտաքին և Ժողէֆ Պարտաքին, որք օամ. պարտաւորաներու փոխորման գործողութեան մէջ գտնուած են:

Երրորդ կարգի Մէհմետի կրէ. առի Տրէշի խափանագետ Ապրահամ Էպիտիլի:

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՛ Գուս. գարնի ոստիկանագետ Մուսթաֆա էֆենտի և ոստիկան Հիւսէյին Էֆենտի:

Հինգերորդ կարգի Մէհմետի՛ Եոզղատի ոստիկանագետ Ապտիլիքէպար Մուսթիս էֆենտի:

ԴԵՐ-ՄՈՎԱԿԱՆ ՏՈՒՐԻՍՏԻՔ

Երեկ զիւր կայս. պալատան մէջ չեղի հացիկոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Միլիթարական ֆրանսական Նաւատորմին հրամանատար գեր-ծովաւ կալ Տիւրքուէի և իւր հետեւորդք:

Գեր-ծովաւ կալ և իւր հետեւորդք իրենց հրաւանդար կայս. իրկինպահ իրենց թիւային հետ իրեկ իրկինք ժամ Աին Թարապիտ ֆրանսական զեպարտանտին Տիւրք Պաղէ եկան զեպարտանտն պահելու Քէթէ չոգեւանով և չոգեւանոյնիւրով ցամաք ելան: Անկից պալատական կառքերով կայս. պալատ գնացին: Երրորդի առէն հետեւակցորդաց գումարտակ մը զինուորական պատիւներ ըրաւ: Կայս. պալատան մէջ Արարողագետ Միւսեր փաշ, թիկնապահը և այլ պաշտօնատար, ամենքն ալ պաշտօնական համազ. հատով, արժանապիւն պատիւներով ընդունեցին Տիւրքուէ գեր-ծովաւ կալ ու հետեւորդներն եւ կայս. պալատան մեծ զահլինն առաջնորդեցին, ուր պահ մը հանգիստ առին: Քիչ յետոյ գեր-ծովաւ կալ Տիւրքուէ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ: Եւ Վեհափառութիւն սիրալիւ ընդունելութիւն:

մը և մասնաւոր մեծարանքներ ըրաւ ֆրանսացի գեր-ծովաւ կալին, որ իւր չնրմ շնորհակալութիւնները յայտնեց: Յետոյ հիւրերը առաջնորդուեցան ճաշի սրահ ուր հացիկոյթին սկսաւ: Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ իւր ներկայութեամբ պատուել սեղանը: Թարգմանի պաշտօնը կատարեց արարողագետ Միւսեր փաշ:

Կայս. պալատան նուագածուաց խումբն հացիկոյթի պահուսն անընդհատ նուագեց, և ի միջի այլոց, Հիւսէյին քաղիկըն ու ֆրանսական ազգային երգը:

Սեղանին ներկայ էին նաև Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր. Սպարապետը, նախարարը ուսնը, կայս. Պալատան բարձրատիկան պաշտօնատարք, ֆրանսական զեպարտ. զեպանատան գլխաւոր պաշտօնեայք և այլք:

Հացիկոյթին, որ սկսած էր ժամ մէկէն, աւարտեցաւ ժամ 3ին: Սեղանին յետոյ գեր-ծովաւ կալ Տիւրքուէ կրկին անգամ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ: Եւ Վեհափառութիւն այս առթիւ այլ և այլ կարգի պատուանայանքներ շնորհեց թէ՛ գեր-ծովաւ կալին և թէ՛ իւր հետեւորդք:

Գեր-ծովաւ կալ Տիւրքուէ իրեն եղած այս պատիւներուն համար շնորհակալութիւն յայտնել յետոյ հրաւանդ մատուց և իւր հետեւորդաց հետ պալատական կառքերով ի Տիւսիս Պաղէ և անտի Քէթէ չոգեւանով Թարապիտ ֆրանսական զեպարտանտներ գնաց:

Տիւրքուէ գեր-ծովաւ կալ յառաջիկայ կերպիւ առաւում Պէյլիքս պիտի ուղարկէ:

ՎՍԵՄ. ՅԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՇՈՒ

Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վան. Եպարծի փաշ հիւսնէ: Ըլլալով, մէկ քանի օրէ ի վեր իւր պաշտօնատեղիէն քացակալ կը գտնուի:

ՅԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿՈՐԵՐԻ

Ֆինների Պատրիարքարանի Սինդոն ու Բարաքական Ժողովը թէն ի նիստ պիտի գումարեն երեկ առաւում, սակայն այդ խումբ նիստ չարժաթ օրուն թողուած է: Գալով կարեւոր պաշտօնադր մը ի Պատրիարքարան զրկուեալ զոյցին, Պատրիարքարանի մէջ ոչ ոք տեղեկութիւն ունի աղից: Ենթադրելով ուրեմն որ այդպիսի պաշտօնադիր մը գոյութիւն ունեցած ըլլալ, պէտք է կարծել թէ վերջին վարկներն չէ խրկուել: (Մաթիւս)

Յուսնէ նախին Պատրիարք Տ. Յովնան Գ. արտօնութեան խնդրեք է Ք. Դանէն: Կ. Պոլսոյ գաւառներ, որ լուրհանաւ Անթուրի կրկն և կը ֆաւսէ իր առողջութեան:

Երաւարկ մը Յունաց հրաժարեալ Պատրիարք Տ. Նիկողիմոս ինքն իսկ Կ. Պոլսէն բողոքաւոր մը ուղղած է Երուսաղէմի Սինդոն, Կ. Պոլսոյ փոխարինող Տ. Նիկողիմոս վարդապետին պաշտօնանկութեան և Տ. Կէրմանոս վարդապետին անոր յաջորդ կարգուելուն դէմ:

Անտիքայ Յունաց Պատրիարք Տ. Երաւարկ վերջին օրերս Դամասկոսէ մեկնել է Ս. Նիկիայի վանքը երթալու համար, ի իրանան: Պէրսի ճանաչելով Ն. Սրբազնութիւն այցելուելու տուն և կուսակալ Աղիք փաշայի և մեծ պատիւներով ընդունուել է: Աղիք փաշա փոխադարձ այցելութեան գացել է Պատրիարքին որանց եւս շարաթ վերոյիստ վանքը Զհաւան է ժամանակ մը հան անցուելու համար:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՈՒ ԱՍՏՐԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊՈՒՆԻ

Ռուսական զեպան Պ. Նեխոմով և աւստրական զեպան Պաուս տը Բալիէ, որք ժամանակի մը ի վեր մայրաքաղաքէն քացակալ կը գտնուէին, երեկ իրկինք աստ ժամանեցին արեւելեան ճեպարկաց կառավարմով:

Կայսրանին մէջ կը գտնուէին նոյն զեպանատան խորհրդականք ինչպէս նաև Արտաքին գործոց նախարարութեան կազմէ յատուկ պաշտօնեայք, որք բարի գալուստ մաղկեցին զեպանաց:

ՊԱՐԱՐԱՐԻՔ ԿՈՎԱԿԱԿ

Ռուս ծովաւ կալ Պարապետին, որուն Իզմիլ մեկնուած ծանուցելը, Քիւրէն մարտանաւով Անթուրք երթալով, տեղեւոյ առաւական վանքին մէջ ընաւ: Կարաններ պատրաստուել տուել էր գահաժամանգ Մեծ-Դուսին համար որ ի ուղեւորութեան պահուսն երկու օր պիտի անցունէ անը:

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Երեկ Դատական և Կրօնական գործոց նախարարութեան խորհրդական Վեհ. Վահան էֆենտիի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուելով ինչ ինչ խնդիրներով զարգեցաւ: Սոյն յանձնաժողովին մէջ կար նաև ծովային ընդհանուր սպայակորտին նախագահ Ֆերիք Փաիք փաշ:

ՊԱՐԱԿԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԿՈՂՈՒԹ

Պարսկական սահմանագիծով կարգադրուեցան համար Արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ յանձնաժողովը իւր խորհրդակցութիւններն աւարտելով, տեղեկագիր մը պատրաստած և մատուցած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին:

ՊԱՍՏՈՆ ԲԱՐՇԱՐՈՒՆԻՔ

Ինչպէս կը յիշուի Պոլսոյ քաղաքանց շինութեան վերաբերեալ ծրագիրը, նախարարաց խորհրդի մէջ քննուելէ յետոյ, յատուկ տեղեկագրով մը մատուցած էր Վեհ. Սուլթանին:

Այլ, միւսեւրական Բնինի Յանձնաժողովը, քննելով այդ խորհրդի վերաբերեալ պայմանագիրն ինչպէս նաև արհեստական յանձնաւագիրը, տեղեկագիր մը պատրաստած է խնդրուած մեխանիզմին տրուելուն նպատաւը եղանակաւ մը:

Այս տեղեկագիր մատուցուած է Վեհ. Սուլթանին և կը յուսացուի թէ հարկ եղած կայս. Իրատէն այսօր վաղը հաղորդուի Ք. Դան:

ՏԵՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄԱՏՏՈՆՈՒՆ

Վեհ. Սուլթանն հրամայած ըլլալով անմիջապէս պատրաստել յառաջիկայ երկուսին 1307 տարու իւրեք տացողը, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն հրաւանդ ուղղած էր կառավարական բոլոր պաշտօնատանց որպէս իրենց կրկնացողները պատրաստելով փութով զրկել լիւսնական նախարարութեան:

Այլ, Ելմախան նախարարութիւնը նոյն ելմախացի պատրաստութեան ձեռնարկած ըլլալով, գրած է կառավարական բոլոր պաշտօնատանց որպէս զի անհնակարճ միջոցի մը մէջ իրենց կրկնացողները պատրաստեն և զրկեն:

ՇԻՐԻՔԻՐԻ ԽՈՐՈՐԾԵ

Շիրքեթի խորհրդէն բարձրագոյն պաշտօնատարներին Յակըր էֆենտի իսկէտէր որ իւր մէկ տարին հետէ լինտուն կը գտնուէր, չորս նոր չոգեւանուց շինութեան հակելու պաշտօնով, երեկ մայրաքաղաք վերադարձաւ: Իսկէտէր էֆենտի, ինչպէս յայտնի է, յոյժ գոհացուցիչ կերպիւ ի զուլի հանած է իրեն յանձնուած գործը, իւր փորձառութեամբ մը մասնաշինութեամբ պատրաստել տալով այն չորս զեղեցիկ և արագընթաց չոգեւաններ որք այժմ կ'երթնեկեն Դուսիլի վրայ:

ՊԱՏՏՈՆԱԿԱՆ ԱԶԳ

Առողջապահական վարչութիւնն հետեւեալ գիւցցը կը հաղորդէ մեզ: Որոշմամբ առողջապահական բարձրագոյն խորհրդի, մեր օգնում. 29—սեպտ. 10 թուակի չըրաբրակաւ հրամարած բժշկական այցելութիւնը որ կը կատարուէր Նիփալէֆէն եկող նաւուց մէջ, չըրուած է Քալէ. ԶԱՆ. ՏՐ. ՔՈԶՈՒՆԻ

Առողջապահական վարչութիւնն երեկ թուական հետեւեալ չըրաբրակաւ հետաքիրն ուղղած է քարանթիւնայ կայսրանաց:

Իսկէտէր էֆենտի ծովախորշէն եկող նաւուց համար հաստատեալ քարանթիւն պիտի գործադրուի նաև մինչև ի հիւսիս, Մէրսին (այս նաւահանգիստն այ մէջ ըլլալով) և հարաւին մինչև Տրապիտ (առանց Տրապիտը հաշուելու):

ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՐԵՐ

Առողջապահական վարչութիւնը տեղեկանալով որ Տիւրքալիքի ու Քալէի մէկ քանի գաւառաց մէջ երեսն ելած հնտախտէն ամիսն մը ի վեր որ և է դէպք չէ պատահած, որոշած է բուրոլով չընել այդ տեղերէն եկողներու համար որոշեալ հնդ օրեալ քարանթիւն:

Հայէտէն եկած հեռագրի մը համաձայն, այս երեքշաբթի օր 15 հոգի հնտախտէ ռուսներ և անոնցմէ հինգը մեռել են: Նախապէս ռուսաւորներէն ալ երեք մահեր պատահած են:

ԱՌՈՒՍՏՐԱԿԱՆ ՍԵՆՆԱԿ

Աւստրական Սեննակը նախընթաց օր յարաւատար շինտ գումարեցաւ ընտրուել համար երեք անգամներ որք պիտի անդամակցին կայս. հրամանաւ կազմեալ յանձնաժողովին, որուն պաշտօնն է թուրքի մէջ ճարտարական տից զարգացման ու ծաւալման միջոցներ խորհիլ: Աւստր. Սեննակն անդամներն ձերքու պէ, Պ. Սիլվէ Միլ և Զախարիս էֆ. Հաւարուց ընտրուեցան անգամ այդ յանձնաժողովին:

ՔԱՐԲԵՐԴ, 4 օդում - 90

Հայազան Ֆեհմաի երկու օր առ-
տեղ օրոքած հիւր մը ընտանութեան
վանքալահան հետ, կընդդէմ ի
խուժան արեւոյ ճեմ. այդ պահուն ին-
կը լինի վանից գանդադան խորքերը
ուսմորդող վարդապետ, կամ օր
սիրել յորդորուիչ, Մ. Գեորգ պ վան-
հայրը, կ'եննէր պտորի պարխալի
ներս կեդեղեկին ու սենեակները, ու
ուսմին զուով բաղը կը մանեան, ար-
տեղ կապտած են ձիւրեր եւ վանի
գուարները, ոչխար, կով եւն 30 հա-
կը համրեն, եւ օրէ օր եւս կը բազմ-
պատուին. բաւկէ սանդուխով մը տա-
նայ վրայ եւնեով կը քայտէ կ'իյնեն
մի ուրիշ սանգուխով՝ տաճարին դուռ-
ը, փաթիւլ, ամուր ու անիւրը չկը-
ն, խաչաձու ու կամարակազ, զըն-
րէթը ձեղնորէն մեծ մասը կը գրաւէ
խորանը հին ու սեւցած, այլ գետ ձա-
յակ ու արուեստ չեն ջջնում մը վրայ
քէլ մուլթ, քէլ մը լոյս, պատերը մէկ
երկու տարի առաջ ձերկացում
ընդհանրապէս մաքուր սպիտակ յը-
բօր Սարգսի հոգատարութեան մասի
նպատուօր տապաւորութիւններ ծա-
նունցող. Սենեակները 7էն աւելի սե-
րայց ամակն ու առանց կահաւորման
պատուհանները սարքի առէկէթէթ
կ'ենթադրենք թէ՛ մարդ արարած
տարիներով ոտը չը դնէր անոնց մէջ
վերջին երկարապարտ տեղ տեղ պա-
տաւածքներ թողրէլ է:

Նախօրն սենեակը կ'ուզէ՞ տեսնել
կը հարկէ Սարգիս, ինչո՞ւ. չուզե՞ր
ա՜հ թէ ինչ է այդ, ինչո՞ւ թէ ինչ
օր, փաթիւլ կամ ոսկորական մեծու-
թամբ, ձեղնուր օր մը ներկուած է
եղբը, տեղ տեղ քիւրուս վրայ ծաղիկ
ու թխուլն նկարած, գոյներու
մէջ միշտ կարմիր, բայց անհնիթեթ
ճաշակ, ամեն զոգձանք նկարչի եր-
կօրեայ գեղեկապատ աշակերտին ձեռ-
քովն յօրինուած:

Սենեակի աջակողմի պատեն կախ-
ուած է մի ժապոտ հրաշայն, որ
փառելու անհետ փշուրկու համար
գեթա տարի մ'ալ միջոց կը խնդրէր ա-
յցելուէն. պատուհանի մը մէջ անդին
անխնամ նետուած են երկու գիրք
մեծ Մատչոնցի մեծութեամբ, մին տը-
պազիկ նարայակն կը թուրք ըլլալ, իսկ
միւսը ձեռագիր կը թուրքան, երկու
գրքին ալ ետեւն ու առջեւը թափած
բայց վանքը մը մէջ երկու մատենի,
անոնք եւս քաջաշնորհ ու միջոցն ու-
ղուրտովն թռչնոց ծիրանով նայալով,
ինչ է ուս, աղբար, միզեր լնդիդ ալ չի
զար, գոյունած տեղ չը չպահէ՞ր
ո՞ր գէներ պապած, կը պատասխանէ
Սարգիս, մեր մազպուլթ տեղն աս է
գորարդ լաւի, աղվնկներն են ծուտեր,
կ'եննէրէն բայց եղած տանն մտնէ
է. էր են, մեր կնկան վերայ կընծա օր-
դոց պահէ ըմմա, բանը չատ կըլլի տե-
ղի մուռնա, ինչ է նէ, մենք ըլ էրին
մի կնիկ մ'իւր, իրա՞ւ նախուրն սենե-
ակ, իրա՞ւ արեւ. Սարգիս կը պատ-
ած որ հաւել օր հին ու մին թղթիկ ու-
տորակներ պահէր է, բանի չեն գար
Պոյսի տէրպապան 3-է տարի առաջ
չատ քրքրիւ է եղբը անոնք, բայց
կարեւոր րան մը չ'գտնելով անոնց, ի-
նչքն էլ մէկ կողմ նետեր կը մնան,
նատ աղէկ տէրտէր մ'էր իսկանպո-
ցին, աւելցող, աճող՞ օրը սենեակ
կին պատուհանը նստած զիւրիւ Գէ-
կը լեցնէր, կը քաշէր, նորոգութեանց
համար ալ մեծ փողի ունէր, ինչ օր-
ուրէն ի վեր այս մարդուն զարման-
քեթալով խոչորցրէր ը Տ. Սահակ Հօր
ամփոխ, խաղաղից գործունէութիւնը
մատին. ինչ օգուտ ու Սարգիս չէր
գիտէր թէ նոյն պատուական քահա-
նան Բարբերդ խնձէ քայելու համար
չէր եկած, ուրիշներ ալ վկայեցին թէ՛
Տէր Հայրը չէրարք ձեռք մը գործա-
ծեց վանքին մէջ, բայց միշտ թողին-
ներուն կընէ եղբը թէ Բարբերդ ոտը
գնելու ատենն մեծ սխալ մը ըրի ու
այլ չ'ըրի զարմանալ:

Պարիպէն դուրս՝ երկրորդ անգամ
առաջինին տարքա կըրը, այս անգամ
առաջինին ճօխ վրաուածը, կալուղ
բայց է տապաստակ, կընկողմանեք
անոնց մէջ է կը դիտենք. պարիպը
չչապապատած է պարտիզակ մը, անոր
վնտիդն է մատուան եւ յարակից չէ-
քերը, չէնքերու հարաւակողմը կը տա-
րածուին ընդարձակ այգի եւ մրդա-
տան, բայց ոչյալի ընդարձակ եւ բանի
հատ:

Կայտանդոյն վրայ այս տարի ա-
ռաւորութիւն չերկրի. երկու եղբը
կոնածն թեղուածքներ կան. հոսորն
համար հովի կ'պատան, 70-80 քիլէ
չաքանած կ'ինէ չեղերն կընեն, արն
եւս առանորդարանի հայուրդ ծախ-
ուած է արդէն. մենն տարի 40-50
քիլէ ցանք կը կատարուի բաժնակէն
զատ, մանր հայուրդներ մէջ են մը
ներ. եթէ չուրին ճարը գանեն, էլ
միայն մէկ աղբիւր կ'ալ հողերուն
մեծ մասը անուր է քանի, եւ քանի
էր իւրիւր են քանի մը աղբիւր ա-
ռաւ առաւ հոսեցնելն վանքին կը-
նալը շարուող արնաւն թրածը ջրա-
խաներէ, Գրամայ վանքը Սիւրաբ-
րիկ վանքէն կրկին եւ երեքին հար-
ստութիւն կը բերէ. վերջոյն տարեա-
թիւ արդիւնքն է 120 ոսկի, այդ չափ
մ'ալ իմա, միակողմնորն իրաւունք:

Ժամը 10ն անցեր է, մէշալ տեղէն

Տառագյտքներով՝ կ'որոշեր մեռելախա-
տարներ, Բուռնը չէմքմբուռ համար, Պա-
նէջ պակղեղին էրու և սխառ խօսով։

— Եւս քնացայ . . . մինչեւեւ ես . . .
բաւ մեռած է . . . Ի՞նչ պիտի լինի ի-
վա, ճանա, այլ . . . ու բան մը չունիմ . . .
՛նչէ . . . բայց, Տապա կ'սիրէ։

Ջգուռանայ յառաւ մ'ըրաւ։

— Եկարք, ո՛հ, չէ՛ք, նկար, իմ կը-
նոջս, իմ զաւակիս տէրը, անոր համար զ-
նեցի . . . զանոք պահանջեցի. որովհետեւ
զանոք ստանձնեցի, իրաւ է. բայց ո՞վ պի-
տի ըսէ թէ իմ կինս պող առած էր . . .
ո՛հ, ո՛հ . . . չէկայ այլ եւս նկար, երան
զայտեալս կը թափախուիմ։

Տճ գոյն, աչիւն ուսած, Պարնէջ տըր-
բազին և երկարօրոյն դիտեց իւր կինը։

— Պարու է ինձ մեռելի . . . պիտի ը-
պանենիմ ինքզինքս, հո՛ն, անոր քով. պի-
տի . . .

Բայց, կամայ կամայ, իւր աչերը կը
բուսին վտի արտայտում թիւնները
կամայ կամայ իւր խոսեւ և անձկի
հայեցեալած, ամբիրում մը, տեսողա-
կան զորութեանց ձգտում մը ունեցեալ
որք կատարի անկարելի մը մէջ փայլեցնել
կուտան նկարէն մը աչքը երբ ու հետեւ
քրքրաշարժ տեսարանի մը առնել կը գրա-
նուէ և գոյնը։

— Ի՞նչ գոյն, թէլառաական, ի՞նչ
գոյն։

Յետոյ իւր մտաին ծայրովը շրջանա-
մը գնեցով որք մեռելովն ճակատն, այ-
տեքն և ականջին մէջ մասը կը պարու-
նակէր, սխառ ինքզինքին խօսով։

— Ասոր ինքզինքի՞նք, հէ՛, ո՛հ
բայց ասոր զժառօր ռեզուցներ երկու-
րիցի իմանալագոյն ճեղգեւածներ էին
գոչոյն։

— Հապա ասոր գոյնը . . . բաւական
նորօրեանի բան մ'է։

Մնտանի ստուերը կը ցուցնէր, կա-
պոյն, վարդապարծի թափանցիկ ստու-
երը, վերեւի ծայր փափակէ։

— Հապա ա՜ս . . . Ի՞նչ զեզեցկութիւն
իւր մտքը մեռեալին ճակտին կը քը-
ւէր, ժազերուն, ականջին։

— Հապա ասոնց նմանութիւնը . . . և
հապա ասորը . . . և հապա ասոր կարգա-
գործի՞նք, որքա՛ն սիրուն է։

Երկար շրջուն չարժանք մը, իւր
մեռ-քը կը պատռներ շրջագիծատին, ծաղ-
կափուր լաւանքի վրայ։

— Հապա ասոր ճերմկութիւնը . . .
հապա շուշանիւնը . . . հապա վարդե-
րը . . .

Եւ խոյնի յետս շնկրկեցաւ, անհարկ
մը ձգեց, իւր երկու մեռեցներով չարժե-
պի մինչեք որոշ ճեռաւորութեամբ պի-
տի կենար և անեղութեամբացաւ։

Բիշ մը վերջ ներս մտաւ, նկարչու-
թեան վերաբերեալ զորժեցներով բեւ-
աւորեալ, պատկերապա մ'առաւ և սկը-
սաւ ախորժանօք աշխատիլ։

Անորով որը, այն անձաւով, ծաղիկե-
րով և կանաչ տրեւեղներով զարդարեալ
մարմնոյն առնել, ոչինչ լսուեցաւ, բայց
եթէ վրձնողն չլուծէր կտաւի վրայ և
մերթ ժողովարդի մը միօրեանի և ան-
հաստ երգը զոր Պարնէջ ստփորութիւն
ըրած էր եզգիւտ, իբր ընկեր իւր աշ-
խատեալէն։

Հետեւեալ առաւօտուն, երբ արշալոյ-
սը ծաղկեցաւ, իւր աշխատութիւնը վերա-
դին ձեռք առաւ Պարնէջ, անապարտով
քրտակար, Մաթիլտի ծնունդի գէժ հա-
յոյեկով զոր չլսիտի կրտսը այնքան դիւ-
սաւ աւարտել։

— Բայց ինչո՞վ չկնտած է այս զար-
չելի ծննդը կը գոչէր. եւ յետոյ, երէկ
վարդապա՛ն էր, քի՛մ մ'առա՞յ նարեկ-
գոյն . . . և հիմա կանաչացոյն է. ո՛հ,
չէ՞ք իմ Մաթիլտ . . . առաջուան պէս
եւս հանգչիր հիմա, գիտե՛ս։

Պարնէջ իւր աշխատութեան պա՛հ մը
զրկուեցաւ ծառային յանկարծական մուտ-
քէն։

— Օ՛հ, ի՞նչ կայ տո՛ւնդ, չարգիլեցի՞
որ երես չի մտնել անոց հրամանի։

Ետապէս յանգ քեօրէն պատասխանե-
ցաւ։

— Պարու, մնացած յուզարկաբորու-
թեան հանդէպ։

Պարնէջ սխառ խոցալ։

— Յուզարկաբորութեան հանգէ՛ս . . .
այդ կը պակտի միայն. աստանային ծաղի-
թող իրթայ։

— Բայց պարուն, շարունակեց, ծա-
ռայն, Տիբիլիսի համար է։

— Լաւ ուրեմն . . . բայց դեռ չ'աւար-
տեցի, երկու ժամ կ'ոչէ պահուալին . . .
զբաղեցնիլ տուր . . . այդ յուզարկա-
բորութեան հանդէպն եկողներ . . . ինք-
նիկ տուր . . . աշխատասարսփ պարտե-
ցուր . . . կամ աւելին, ո՛հ, մտիկ արէ։

Իւր ծառային նշան մ'ըրաւ մտանա-
լու և շրթնոց փորքիկի ժպտով մը, մրմն-
եցեց։

— Գնա՛, յուզարկաբորութեան մարդոց
ըսէ, թէ սխալ տուեւ եկեր եւս, մեր քովի
փողոցն է այդ մեռեալը։

— Բայց, Պարու . . .

— Օ՛հ, հաղթարտ ձգէ գին, հէ՛ . . .
եւ վերսկսաւ նկարել։

Սեւեռեալ, թափան հանգէտն վերջ,
Պարնէջ իւր սեռեակեր մտաւ և երկար ա-
տեն, աչքն սքեղեց, ճակատը միապը-
նած, դուրեւ ձեռնացը մէջ, կտաւի առ-
ջեւ նստաւ մտածելուն թէ ի՞նչ կը մնա-
ր իւր ինտիմ Մաթիլտին։ Սրբ գիշերը ըր-
բայ կը հասնէր, ոտք ետաւ խոյնի։

— Այ՛ն, կը տեսնեմ թէ ի՞նչ պահեա-
կայ նկարին վրայ, հառաչեց՝ օ՛ն, այդ
բան մը չէ՛, բայց ի՞նչ։

Եւ գրեթէ զատարի անկողնին յու-
րում մը քանի աշտոցուն ծաղիկներ և շա-
ղապատեալ անտրեւեր տխրաբար կը տա-
րածուէին, կտաւեանով վտնող մ'աւելեցաւ։

— Բայց ի՞նչ, բնութիւնը պիտե՞ք է
ինձ . . .

ՕԳԻՆԱՂ, ՄԻՌՈՂ
Թարգմ. Ռ. Ս.

[illegible][illegible]

